

Stvoření a vtělení / Vtělení a stvoření

Myšlenka „stvoření“, jak se postupně precizovala v theologických diskusích, je oproti jiným tradicím charakteristická tím, že trvá na naprosté „novosti“ všeho stvořeného v tom smyslu, že stvoření nepředcházelo nic, co by do samého stvoření nějak vcházelo nebo bylo pojato (např. jako „materiál“): sám Stvořitel také nevchází do svého stvoření a samo stvoření není žádnou jeho protaženou „jsoucností“, žádnou jeho „emanací“. Mezi Stvořitelem a jeho stvořením je jakási ‚bytostná‘, zásadní hranice, přehrada, takřka propast, která je ze strany stvoření nepřekročitelná a kterou může (pochopitelně vskutku může) překročit pouze sám Stvořitel. Toto překročení hranice ze strany Stvořitele může mít zásadně dvojí podobu: buď jde o tzv. zjevení, a to je možné buď tak, že je „nepředmětně“ osloven určitý, konkrétní jedinec (který buď zaslechne, pochopí a poslechne – nebo ne), anebo že takové „nepředmětné“ sdělení či oslovení je spjata s určitými mimořádnými úkazy, které mají v této funkci jakoby pomocný, okrajový resp. symbolický význam, ale nepředstavují přímé zosobnění, zpřítomnění samého Stvořitele. Až sem to takto platí pro SZ zvěst, zejména pak pro prorocký zápas se vším, co by toto pojetí nějak narušilo nebo co by z jeho rámce vybočilo. A pak tu je jedna zásadní novinka, která je výlučně spjata s křesťanstvím, přesněji s christologickým důrazem na jedinečnost (jednorozenost) Syna božího, tj. Ježíše Krista, v němž přichází do tohoto (stvořeného) světa „osobně“ sám Bůh-Stvořitel, který tak – opět jednostranně – překračuje onu propastnou hranici, až dosud jednostranně překračovanou pouze ve zjevení, zatímco nyní onu propast překračuje „osobně“ Bůh sám, a to v těle, tj. Bůh vtělený v člověka. Toto „pojetí“ (či spíše tato „teze“) přináší s sebou některé zcela nové problémy, z nichž některé byly kdysi živě diskutovány, ale některé bude třeba ještě objevit a přezkoumat (nehledíc na nutnost se spíše pokusit o jejich řešení než o jejich devalorizaci a odstavení jako mylných).

(Písek, 070724-1.)